

Веснянки

Павло Грабовський

I

Зійшли сніги, шумить вода,
Весною повіва;
Земля квіточки викида,
Бує травка молода;
Все мертве ожива.

Веселе сонечко блистить,
Проміння щердо лє;
Гайок привітно шелестить,
Неначе кличе пригостить;
Струмочок виграє.

Сіяють злотом небеса,
Витьохкують пташки...
А груди думонька стиса:
Ховає зверхня ця краса
Смердючі болячки.

II

Знову, ластівочко-серце,
Ти вернулась, знов звила
В нас під хатою кубельце...
Заспівай же, де була?

Розкажи: чи й там, як тута,
Пекло скрізь — ні верть, ні круть:
Люди носять рабські пута,
У чужій кормизі мруть?

Світлі поклики колишні
До братерства та рідні,
Мов ті дріб'язки залишні,
Затопталися в багні?

Крук недолі над всім кружить,
А соборйще панів,

Знавіснівши, гірко тужить,
Що, бач, мало кайданів?

Розкажи: чи й там, як тут,
Замість праці все слова;
Люд бездольний в пільмі плута,
На наймитів упова?

III
Сумно заспівала
Ластівочка люба
На питання ті:

-Скільки світа знала,
Скрізь панує згуба,
Люд — узаперті.

Мість 1 любові — злоба;
Брат піднявсь на брата,
Душить за шматок,

Та ніде пригноба
Не справляє свята,
Як-от ваш куток!

Ніде розбратання
Посеред громади
Не було, як тут.

Ниці² почування,
Продажність та зради
Не кули більш пут.

Ні в якій країні
Брак самопошани
Так людей не жер,

Як у вас донині...
Бийте, рвіть кайдани,
Доки дух не вмер! —

З отим словом втіхи
Пісенька зніміла,
В небі віддалась.

У блакить з-під стріхи
Ластівочка мила
Пурхнула-знялась.

IV

Правду мовила пташина;
Чи на добре ж, чи дарма?
Перед нами — домовина,
Сором вічного ярма.

Промінь згас над рідним краєм;
А ми, скільки кожен зміг,
У провалля себе пхаєм,
Грунт пускаємо з-під ніг.

Та не пізно: є поправа,
Певен я — минеться все;
Ще заблісне наша слава,
Праця вгору піднесе.

Тільки треба сил та труду,
Щоб не згинуть цілком,
Не стогнать до віку-суду
Під вельможним канчуком.

V

Годі ж нудитись, складаючи руки;
Кличе робітників рідна земля...
Віра, впотужнена словом науки,
Хай нас міцніш окриля!

Більше уваги до власного горя,
Більше любові до люду свого!
Близько — загибель... зника наша зоря...
Чого ж нам ждати, чого?

VI

Розцвітайся ти, веснонько красна,
Духом творчості все онови;
У нарузі країна нещасна...
З муки-смерті її відживи!

Розворуш наші груди холодні,
Запали в них притухлий огонь,
Щоб рятунок знайшли ми з безодні,
Не стояли в борні осторонь!

Одігнала надовго ти хвижі,
Розбудила надії та сни.
Баглаї 3 — ці воріженьки хижі,
Так послизнуть нехай і вони!

Розцвітайся та нас із могили
До живого життя підведи,
Щоб ми очі на себе розкрили;
Світлі думи в душі відроди!

1 Мість — замість.
2 Ниці — підлі, негідні.
3 Баглаї — неробство, лінощі.